

ЗВІТ ПРО ВНУТРІШНЄ ПЕРЕМІЩЕННЯ В УКРАЇНІ

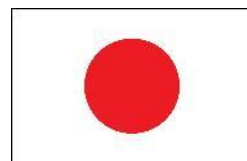
ОПИТУВАННЯ ЗАГАЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ

РАУНД 7 23 ЛИПНЯ 2022 РОКУ

In partnership with

**AID
AIDE**

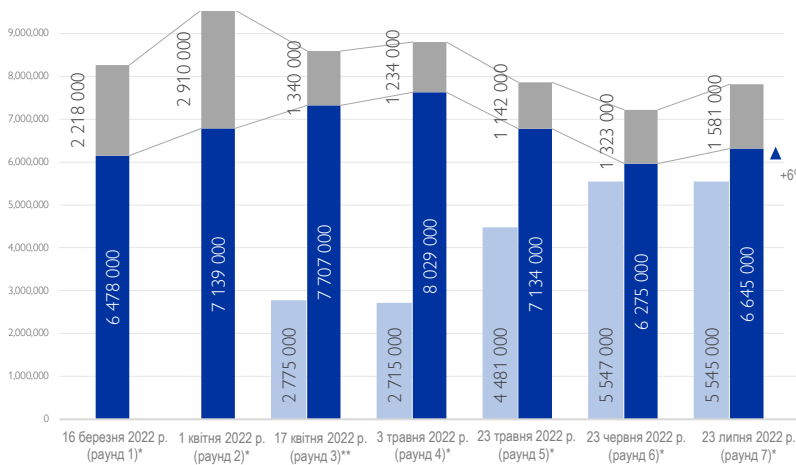
Canada

**Від
народу Японії**

Війна в Україні, яка розпочалася 24 лютого 2022 року, спричинила безпрецедентну гуманітарну кризу, що охопила всі області країни. У період з 17 по 23 липня Міжнародна організація з міграції (МОМ) провела **сьомий раунд** репрезентативного експрес-оцінювання загального населення України для збору інформації стосовно потоків внутрішнього переміщення та мобільності, а також для оцінювання місцевих потреб. Це оцінювання загального населення слугує первинним джерелом для виявлення сфер із високими гуманітарними потребами та визначення цільових заходів реагування для надання допомоги населенню, що постраждало від війни. Географічне охоплення цього оцінювання покриває всю територію України, усі п'ять макрорегіонів (захід, схід, північ, центр, південь та місто Київ), за винятком Кримського півострова. Опитування загального населення було проведено шляхом набору випадкових телефонних номерів, завдяки чому було анонімно опитано 2 000 унікальних респондентів віком від 18 років із використанням методу **автоматизованого телефонного опитування (CATI)**. Оцінка спирається на дані про населення UNFPA, які гуманітарна спільнота розглядає як базове значення для чисельності населення в Україні. Особи, які нині перебувають за межами України, під опитування не потрапили. Докладніше про метод і обмеження, у тому числі про визначення МОМ терміна «внутрішньо переміщені особи» для цілей цього оцінювання, див. на с. 14. Крім Опитування загального населення, офіційні дані про присутність ВПО на рівні громад в Україні доступні в Матриці відстеження переміщень — Базовому оцінюванні (раунд 7, 18 липня 2022 року, [HDX](#)).

ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНІ ОСОБИ

Активно обдумують від'їзд із місця звичного проживання внаслідок війни (лише серед непереміщеного населення)

Оцінка к-сті ВПО в Україні

Оцінка к-сті осіб, що повернулися, в Україні

6 645 000
 ОЦІНКА К-СТІ ВПО
 У МЕЖАХ УКРАЇНИ
 СТАНОМ НА
 23 ЛИПНЯ 2022 РОКУ

Результати опитування загального населення, проведеного МОМ, показали, що станом на 23 липня 2022 року 15% загального населення, що становило понад 6,27 млн осіб, були внутрішньо переміщеними особами в межах України. Це означає, що з 23 червня кількість ВПО збільшилась майже на 370 000 (6%); це число подібне до тієї кількості, що була зафіксована станом на березень 2022 року. Збільшення кількості ВПО в сьомому раунді є логічним продовженням тенденції, зафіксованої в шостому раунді, в якому збільшилась частка населення, що не переміщувалось, але розглядало можливість покинути своє звичне місце проживання через війну.

* Усі оцінки кількості населення тепер округлені до тисячі.

** Починаючи з третього раунду, МОМ дещо скоригувала метод оцінювання кількості ВПО в Україні для уточнення основи вибірки та підвищення точності результатів зі збереженням при цьому початкової похибки.

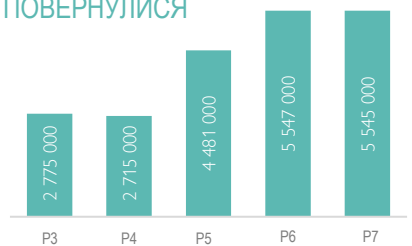
ОЦІНКА ПОТОЧНОГО МІСЦЯ ПЕРЕБУВАННЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ЗА МАКРОРЕГІОНАМИ*

К-СТЬ ПОВЕРНЕНЬ

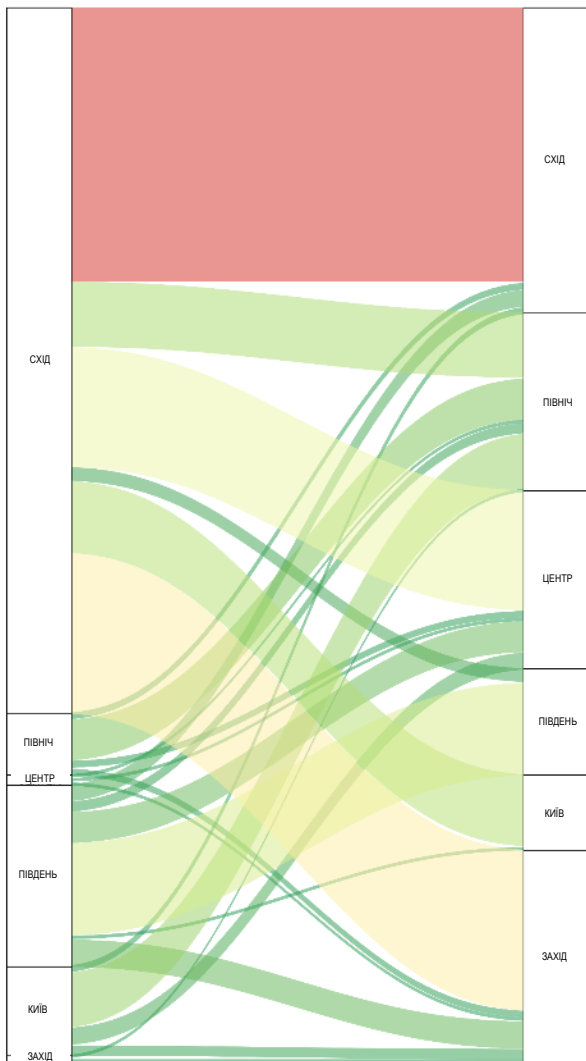
5 545 000
 ОЦІНКА ЗАГ.
 К-СТІ
 ОСІБ, ЩО
 ПОВЕРНУЛИСЯ

У тому числі повернення колишніх ВПО з інших регіонів у межах України, а також повідомлені респондентами повернення з-за кордону (16%)

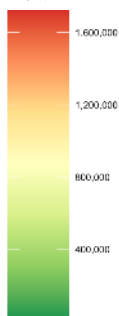
Після проведення оцінювання внутрішньо переміщених осіб із точки зору зворотної тенденції кількість очікуваних повернень дещо зменшилася у період між 23 червня та 23 липня. Подальший аналіз повернень (с. 7–8) демонструє динаміку повернень (додаткові 2,8 мільйона з часу завершення третього раунду) і потенціал подальшої мобільності в найближчі місяці.

* Макрорегіон — це територіальна одиниця, до якої входять області (регіони), згідно з визначенням у Законі України «Про засади державної регіональної політики» (частина 2 статті 1).

ПОТОКИ ВНУТРІШНЬОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ
ПОТІК ПЕРЕМІЩЕНЬ ЗА МАКРОРЕГІОНАМИ

 Макрорегіон походження
 (місяця звичного проживання)

Поточне місце перебування

Популяція ВПО

Якщо не вказано інше, дані, представлені в цьому звіті, відображають результати опитування лише з сьомого раунду.

ПОТОЧНЕ МІСЦЕ ПЕРЕБУВАННЯ ТА МІСЦЕ ПОХОДЖЕННЯ

Із тих, хто відповіли, що а) вони не присутні у районі звичного проживання та б) поточна війна є причиною їхнього переміщення

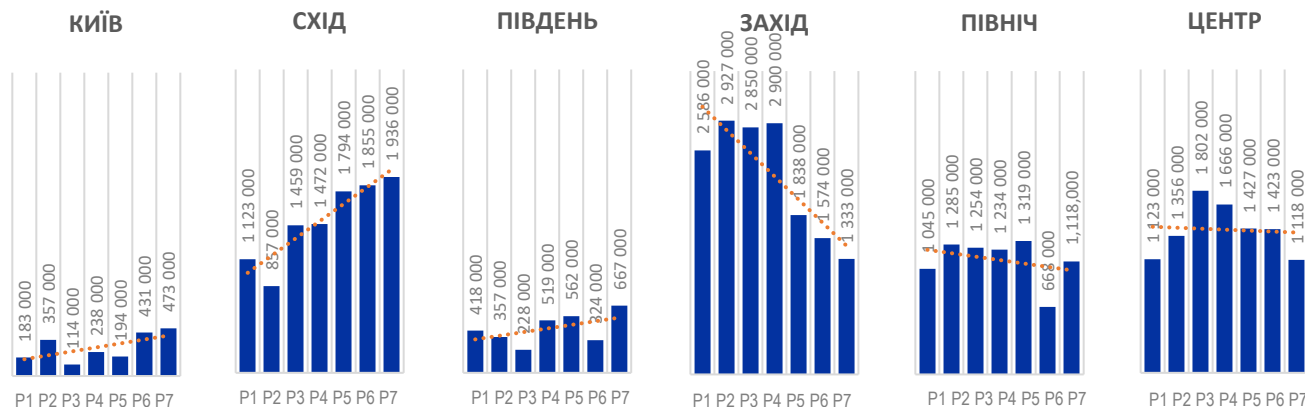
Топ-5 областей за часткою прийнятих ВПО**	% ВПО
ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	15%
КИЇВСЬКА	10%
ХАРКІВСЬКА	10%
ПОЛТАВСЬКА	7%
МІСТО КИЇВ	7%
Інші області	51%

Із тих, хто відповіли, що а) вони не присутні у районі звичного проживання та б) поточна війна є причиною їхнього переміщення

Топ-5 областей походження ВПО**	% ВПО
ХАРКІВСЬКА	28%
ДОНЕЦЬКА	20%
МІСТО КИЇВ	8%
ЛУГАНСЬКА	8%
МИКОЛАЇВСЬКА	7%
Інші області	28%

** Застереження: Походження та розподіл ВПО за областями має орієнтовний характер; репрезентативність вибірки на рівні макрорегіону.

Див. дані про кількість зареєстрованих ВПО на рівні громад у **Звіті МОМ про результати базового оцінювання за Матрицею відстеження переміщень для України** (станом на 18 липня такі дані доступні для 19 областей). Дані доступні для гуманітарних партнерів на [HDX](#) для зареєстрованих користувачів, на [IMAC SharePoint](#) та за запитом: dtmukraine@iom.int.

ЗМІНИ В ОЦІНКАХ ПРИСУТНОСТІ ВПО НА РІВНІ МАКРОРЕГІОНІВ (РАУНДИ 1-7)

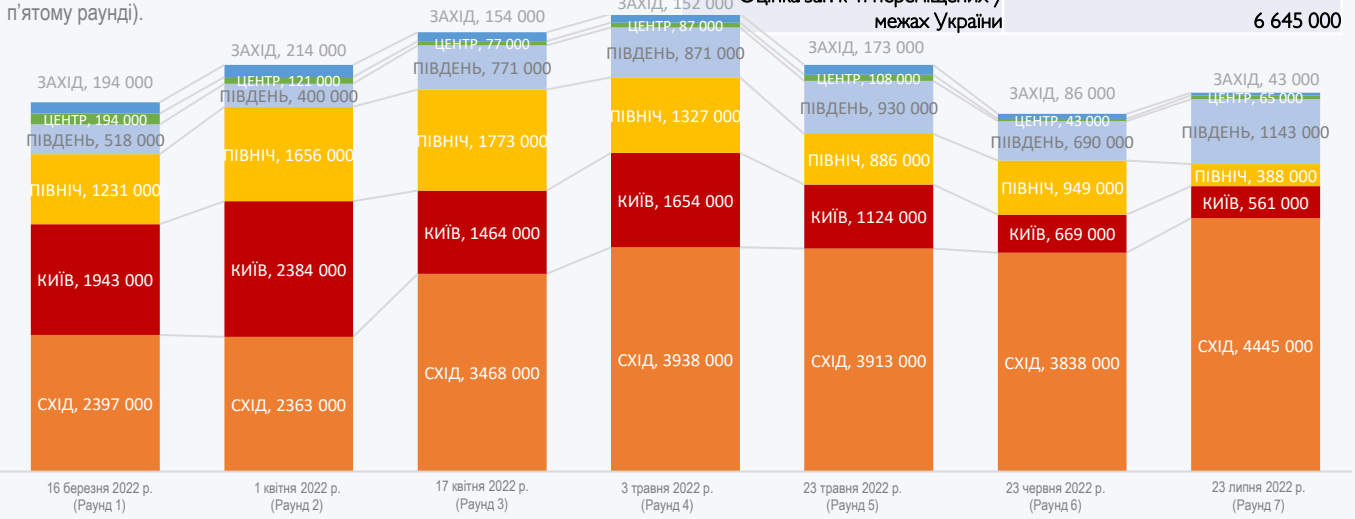
ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНІ ОСОБИ

ВПО ЗА МАКРОРЕГІОНАМИ ПОХОДЖЕННЯ (порівняння результатів різних раундів)

Звідки походять нинішні переміщені внаслідок війни?

Отримані дані свідчать про різницю в інтенсивності потоків переміщення на макрорегіональному рівні. У зв'язку зі збільшенням загальної кількості ВПО в Україні на 6% у період між шостим та сьомим раундами, оціночна кількість ВПО, які є вихідцями зі східного та південного макрорегіонів, різко зросла (схід: +16%). Оціночна кількість ВПО з північного макрорегіону зменшилася на 59%. У сьомому раунді ВПО зі сходу становлять 67% від загальної кількості ВПО в Україні (порівняно з 55% у п'ятому раунді).

Макрорегіон	% ВПО за походженням	Оцінка к-ті ВПО за макрорегіонами походження
КИЇВ	8%	561 000
СХІД	67%	4 445 000
ПІВДЕНЬ	17%	1 143 000
ЗАХІД	1%	43 000
ПІВНІЧ	6%	388 000
ЦЕНТР	1%	65 000
Оцінка заг. к-ті переміщених у межах України		6 645 000

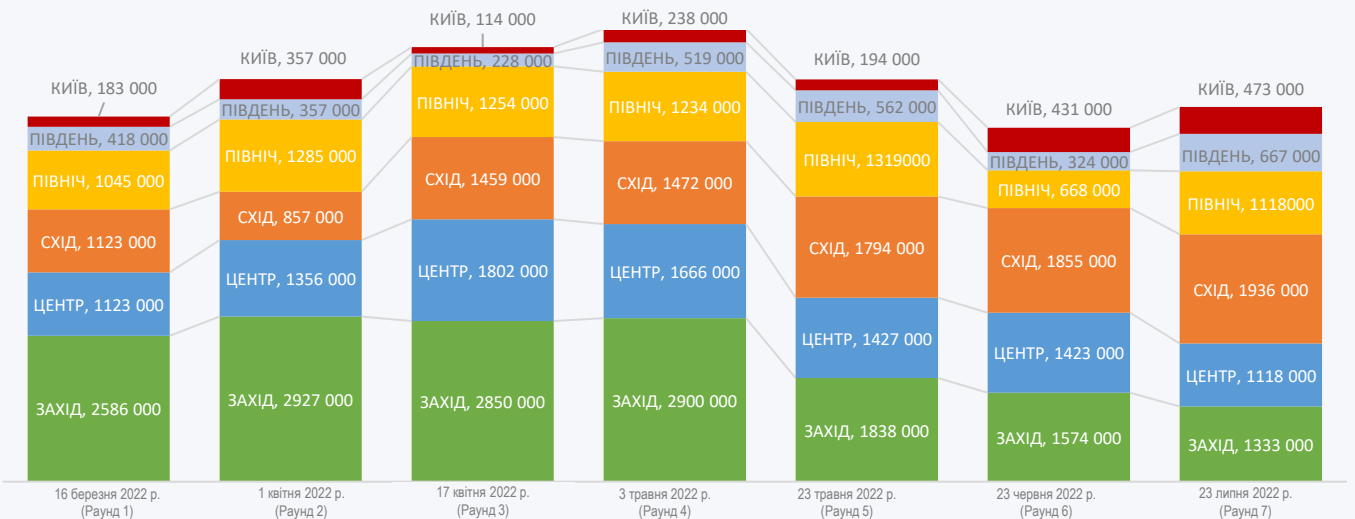

ВПО ЗА МАКРОРЕГІОНАМИ ПОТОЧНОГО МІСЦЯ ПЕРЕБУВАННЯ (порівняння результатів різних раундів)

Де нині перебувають переміщені внаслідок війни?

Значно збільшилася кількість ВПО з південного і північного макрорегіонів (+450 000 у північному макрорегіоні та +343 000 у південному). Найбільше зменшення кількості ВПО спостерігається в центрі (-21%). Загальна кількість ВПО у м. Києві продовжила зростати у порівнянні з п'ятим раундом (23 травня).

Макрорегіон	% ВПО за місцем перебування	Оцінка к-ті ВПО за макрорегіонами
КИЇВ	7%	473 000
СХІД	29%	1 936 000
ПІВДЕНЬ	10%	667 000
ЦЕНТР	17%	1 118 000
ПІВНІЧ	17%	1 118 000
ЗАХІД	20%	1 333 000
Оцінка заг. к-ті переміщених у межах України		6 645 000

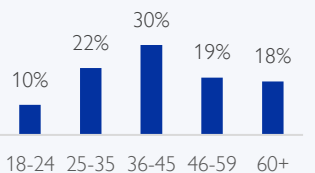
ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНІ ОСОБИ

ДЕМОГРАФІЯ (ВПО)

СТАТЬ
Частка чоловіків серед ВПО продовжує зменшуватися

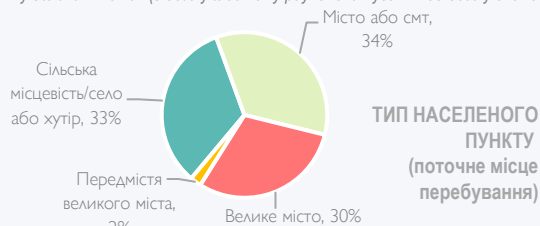
ЖІНОК 64%
ЧОЛОВІКІВ 36%

ВІКОВА ГРУПА РЕСПОНДЕНТІВ*

* У цьому опитуванні брали участь лише дорослі

Розподіл за типами населених пунктів показав зменшення кількості ВПО, які проживають у великих містах (з 36% у шостому раунді опитування до 30% у сьомому раунді).

ТИП НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ (поточне місце перебування)

ЧАСТКА ДОМОГОСПОДАРСТВ ВПО З ОСОБАМИ З ЧИСЛА ВРАЗЛИВИХ ГРУП: Частка ВПО, які повідомили, що один чи кілька членів їхнього домогосподарства належать до однієї з таких категорій вразливих осіб (загальна картина: «42% опитаних ВПО повідомили, що принаймні один із членів їхньої сім'ї, що нині з ними, є дитиною віком від 5 до 17 років»):

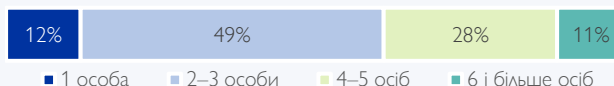

Примітка: Опис характеристик членів домогосподарств ВПО оснований виключно на даних, які стосуються осіб, що перебувають за межами звичного місця проживання через війну.

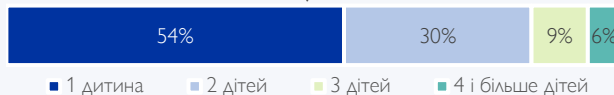
У рамках сьомого раунду опитування у співпраці з Фондом народонаселення ООН було переглянуто серію запитань, що визначають характеристики домогосподарств ВПО. Нові запитання мають на меті визначити, чи живе кожен член домогосподарства поза своїм звичним місцем проживання через війну, щоб точніше визначити профіль переміщеного населення.

71% респондентів проживають у домогосподарствах, які складаються виключно з внутрішньо переміщених осіб, у той час як 29% респондентів підтверджують, що живуть у змішаних домогосподарствах із членами, які не залишили свого звичного місця проживання. Середній розмір домогосподарств, які складаються лише з ВПО, становив 3 особи, тоді як у змішаних домогосподарствах медіана становила 4 особи.

Розмір домогосподарства (у складі якого виключно ВПО)

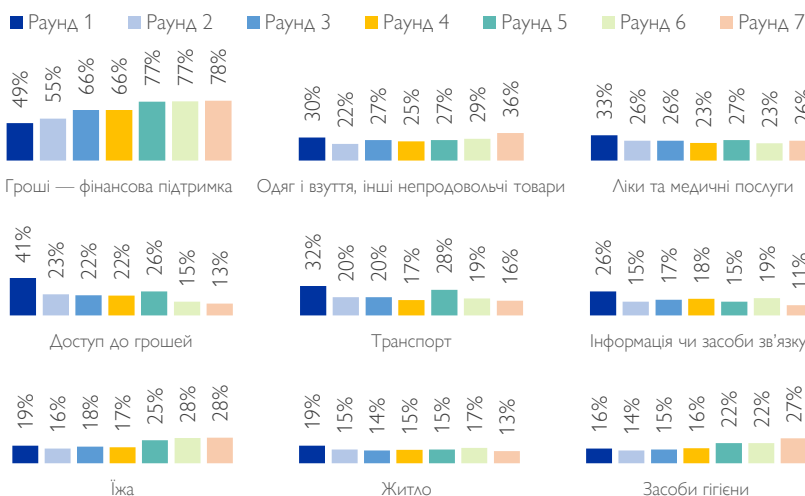

Кількість внутрішньо переміщених дітей, за домогосподарствами

60% від усіх опитаних ВПО підтверджують наявність дітей у своїх домогосподарствах. Більшість (89%) цих дітей через війну живуть за межами звичного місця проживання. Середня кількість дітей із числа ВПО віком до 18 років на одне домогосподарство становить 1.

СИТУАЦІЯ ТА ПОТРЕБИ ВПО В ДИНАМІЦІ*

На прохання визначити найбільш нагальну потребу найбільша кількість респондентів серед ВПО (71%) назвали гроші (фінансову допомогу), на другому місці (5%) — житло.

*Примітка: Для цілей аналізу з третього раунду враховують також варіант відповіді «Відмовляюся відповідати».

ПОТРЕБИ В ДОКУМЕНТАХ

Під час опитування респондентів запитували, чи потрібні їм або членам їхньої сім'ї будь-які офіційні документи, які наразі відсутні або термін дії яких закінчився. Загалом чверть (25%) ВПО зазначають потребу у видачі/відновленні принаймні одного виду офіційного документа.

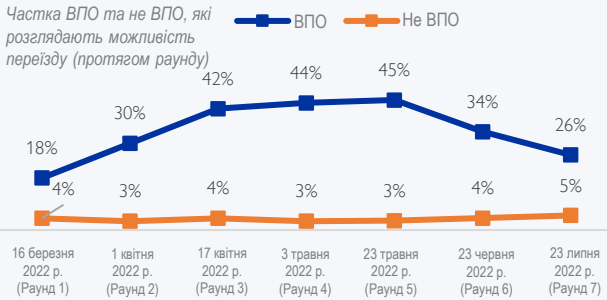

ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНІ ОСОБИ

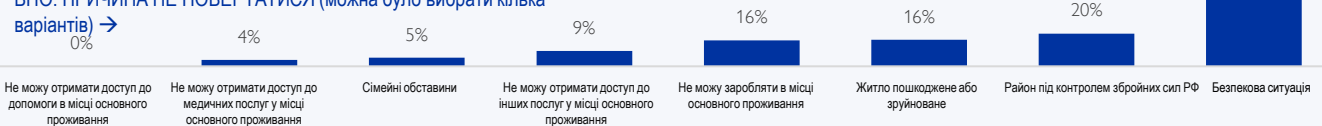
НАМІРИ ПОДАЛЬШОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ

Удруге з моменту першого раунду опитування (17 березня) МОМ відмічає зменшення загальної готовності до подальшого переміщення серед ВПО. Частка ВПО, які розглядають можливість подальшого переміщення, зменшилася до 26% порівняно з відносно невеликою і стабільною часткою українців, які лишаються у місцях свого звичного проживання:

Серед ВПО на заході намір переміщуватися далі (в будь-яких напрямках, включно з можливим поверненням) мають 32% респондентів, у південному макрорегіоні — 36%, на півночі — 27%, у центрі — 31%. У східному макрорегіоні частка ВПО, що мають намір переміщуватися далі, становить 20%.

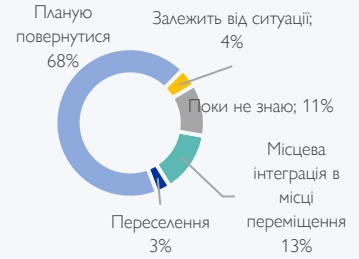

ВПО: ПРИЧИНА НЕ ПОВЕРТАТИСЯ (можна було вибрати кілька варіантів) →

ДОВГОСТРОКОВІ НАМІРИ та ПРИЧИНИ НЕ ПОВЕРТАТИСЯ

МОМ ставила запитання про передбачувані довгострокові рішення тим ВПО, які не планують повертатися до місця свого звичного проживання найближчим часом. Цікаво, що лише 7% ВПО, які зараз перебувають на заході, мають намір інтегруватися у своєму теперішньому місці перебування, в той час як 3% планують оселитися в третій місцевості (не за місцем свого звичного проживання) — для «переселення». Інші не впевнені або планують повернутися (75%). Найбільша кількість ВПО, які бажають інтегруватися в довгостроковій перспективі, — у Києві (36%), те саме стосується ВПО на півночі (20%). На сході 16% ВПО бажають інтегруватися в місці свого переміщення. Серед ВПО, які є вихідцями зі східного макрорегіону, 81% вважають безпекову ситуацію причиною не повертатися, 20% зазначають, що їхній дім перебуває під контролем Російської Федерації, а 19% вказують пошкоджене житло як ключову причину не повертатися. Серед ВПО

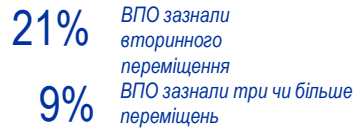

з числа вихідців із півдня 35% вказали, що їхні домівки перебувають під контролем РФ, а 78% не повернуться через безпекову ситуацію. 14% ВПО з обох регіонів зазначили, що не повернуться через низьку перспективу отримання доходу. Серед ВПО з півночі 65% посилаються на безпекову ситуацію, 22% на відсутність перспектив забезпечення засобів існування, а 11% називають причиною неповернення сімейні обставини.

ВТОРИННІ ПЕРЕЇЗДИ: Тенденції вторинного переміщення

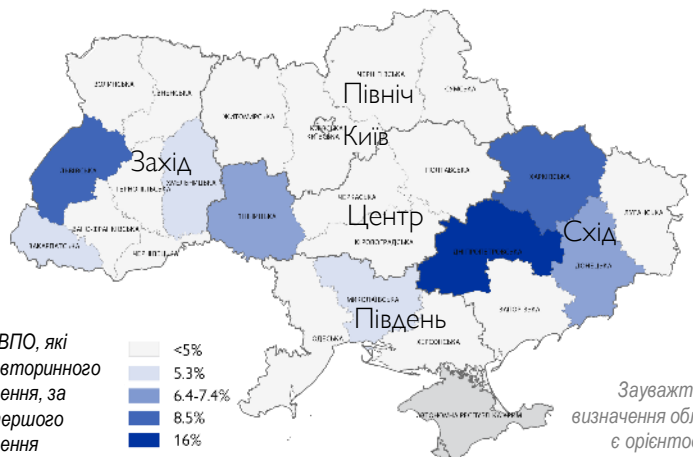
Для певної кількості ВПО переміщення відбувалося у кілька етапів. У сьомому раунді опитування загального населення МОМ запитала про досвід вторинного або подальшого переміщення серед ВПО, а також про процес прийняття рішень, що призводить до таких вторинних переміщень. Особи, що відповідають за збирання даних, отримали вказівки чітко відрізняти випадки вторинного переміщення, спричинені зовнішніми обставинами, від, наприклад, рішення про переїзд до іншого типу житла в тій самій місцевості.

У кількох населених пунктах, включаючи ваше поточне місцезнаходження, ви перебували (збиралися оселитися) після того, як у лютому 2022 року залишили свій дім через війну?

70% ВПО залишаються в місці свого першого переміщення

Серед ВПО, які зараз проживають у Києві, 59% повідомили, що Київ не був їхнім першим місцем переміщення. Серед ВПО, які перебувають в інших макрорегіонах, частка ВПО, які зазнали вторинного переміщення, перш ніж дістатися свого поточного місця розташування, менша: 38% на півночі, 30% на заході, 29% на півдні, 23% на сході та 17% у центральних макрорегіонах. Основні місця, з яких ВПО переселилися під час вторинних переміщень, позначені на карті нижче.

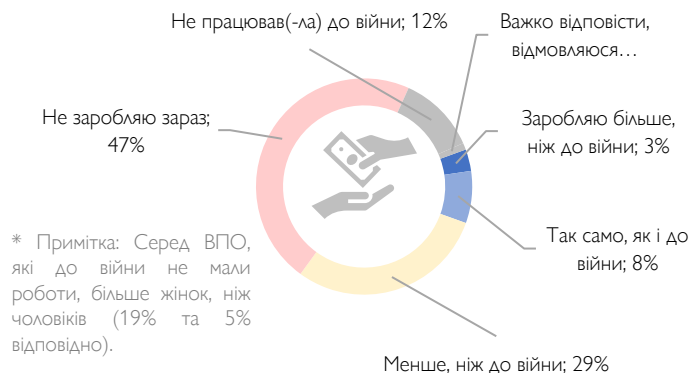

Зуважте, що визначення області є орієнтовним.

ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНІ ОСОБИ

ДОХІД І ЗАСОБИ ДО ІСНУВАННЯ ВПО

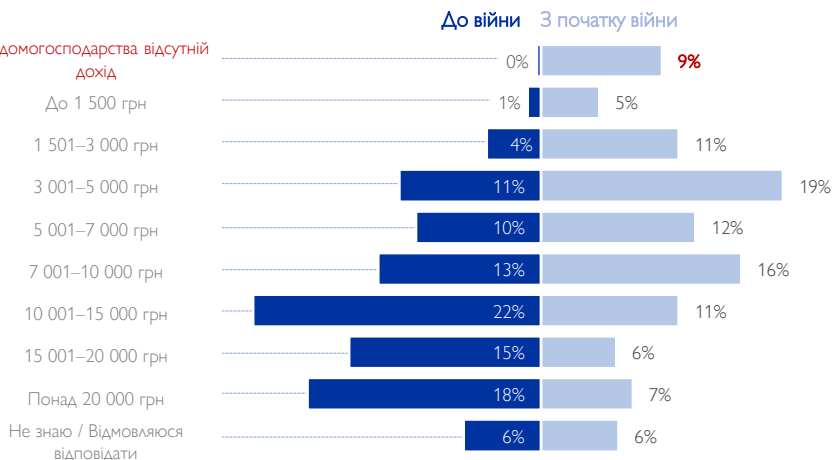
Чи змінилася ваша здатність отримувати дохід із початку війни?

З лютого 2022 року доходи домогосподарств ВПО суттєво знизилися. Станом на 23 липня, 9% опитаних ВПО не мали сімейного доходу з початку війни, а 35% респондентів зазначили, що сукупний місячний рівень доходу їхніх домогосподарств не перевищує 5000 грн (≈137 доларів США за обмінним курсом Національного банку України), що на 1500 грн менше розміру мінімальної заробітної плати (станом на січень 2022 року).

Частка тих, хто зазначив, що їхнє домогосподарство не має доходу, у травні (п'ятий раунд) становила 18%, що на 9% більше, ніж у липні (сьомий раунд). Це свідчить про те, що деякі ВПО могли знайти роботу за місцем переміщення або почати працювати віддалено.

У домогосподарства відсутній дохід

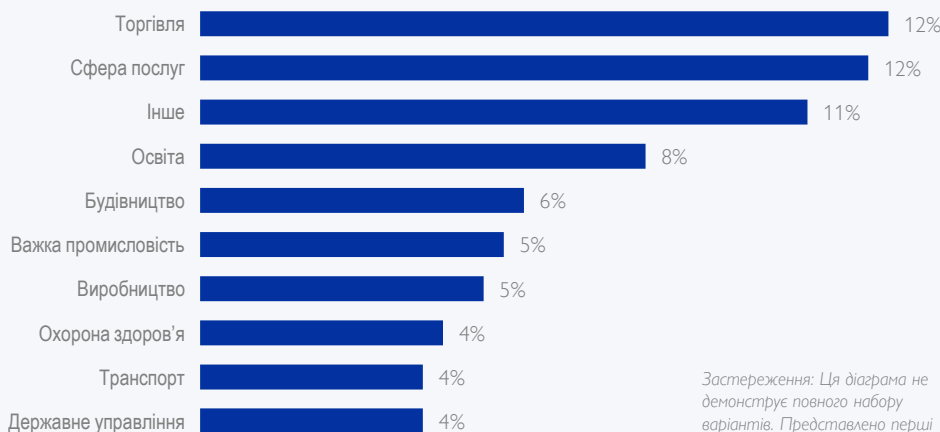
60% осіб, які до війни мали роботу, втратили її через війну.

Серед тих, хто не втратив роботу через війну, 32% продовжують працювати віддалено, а 23% зараз тимчасово безробітні, але мають конкретні плани щодо відновлення роботи після повернення додому.

Війна суттєво вплинула на здатність ВПО заробляти гроші. Майже половина опитаних ВПО (47%) вказали, що зараз не заробляють. Це особливо поширено серед ВПО, які зараз проживають у центральному та південному макрорегіонах.

ЗАЙНЯТІСТЬ СЕРЕД ВПО

До переміщення основними секторами зайнятості ВПО були: торгівля, сфера послуг, освіта, будівництво, важка промисловість та виробництво.

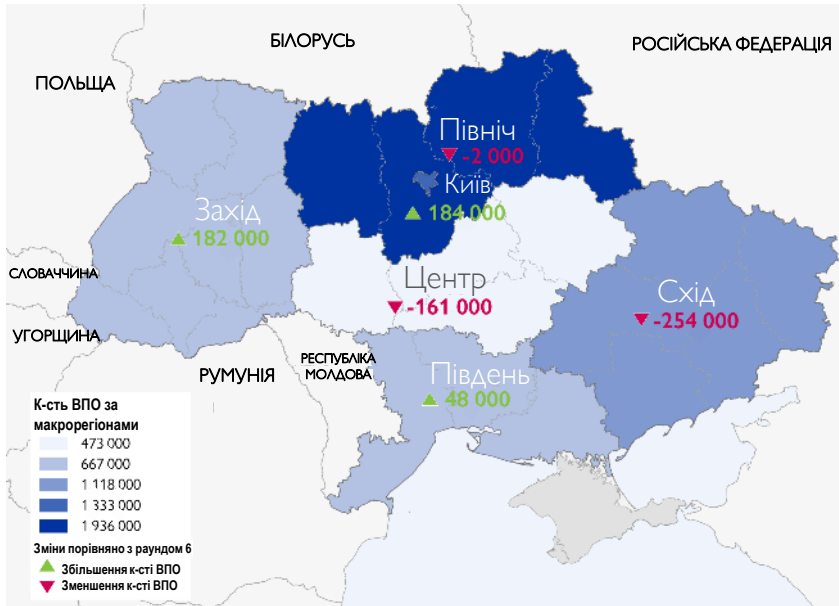
Лише 28% ВПО, які були безробітними до війни або втратили роботу через війну та намагалися знайти роботу за місцем, у яке вони перемістилися, станом на 23 липня змогли знайти нову роботу.

Застереження: Ця діаграма не демонструє повного набору варіантів. Представлено перші 10 секторів.

ОСОБИ, ЯКІ ПОВЕРНУЛИСЯ

5 545 000

ОЦІНКА К-СТІ ОСІБ, ЯКІ ПОВЕРНУЛИСЯ СТАНОМ НА 23 ЛИПНЯ

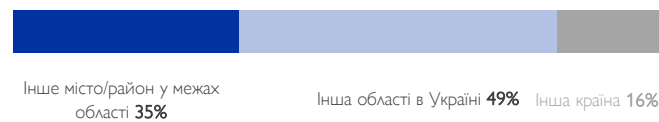

Серед усіх респондентів, які нині перебувають у своєму звичному місці проживання, **18%** зазначили, що повернулися після щонайменше двотижневого перебування в іншому регіоні як ВПО через війну, що складає близько 5 547 000 осіб, які повернулися. Цей показник дещо нижчий порівняно з результатом шостого раунду, але збільшився на 24% порівняно з п'ятим раундом. У центральному та східному макрорегіонах спостерігалось суттєве зменшення приблизної кількості осіб, що повернулися (передбачуваних вторинних виїздів), у зв'язку з погіршенням сприйняття безпекової ситуації, про яке повідомляли респонденти в цьому регіоні (61% на сході почувалися частково або повністю в небезпеці, порівняно з 45% у шостому раунді). Важко визначити точний характер таких повернень, а також чи є вони постійними чи тимчасовими, хоча в сьомому раунді 75% серед тих, хто повернувся, вказали, що вони планують залишитися у своїх домівках (приблизно 4,2 млн осіб, які повернулися).

61 день — середня тривалість перебування у статусі ВПО серед осіб, які повернулися в межах **149 днів** від початку війни (станом на 23 липня 2022 року)

ГЕОГРАФІЯ ВПО, ЯКІ ПОВЕРНУЛИСЯ

ПОВЕРНЕННЯ З

У порівнянні з четвертим та п'ятим раундами опитування збільшилася частка осіб, що повернулися з місць тимчасового перебування (як і в шостому раунді). Тенденцію підтверджує збільшення частки осіб, які повернулися з-за кордону (16% у сьомому раунді порівняно з 10% у шостому раунді).

ПОВЕРНЕННЯ ДО

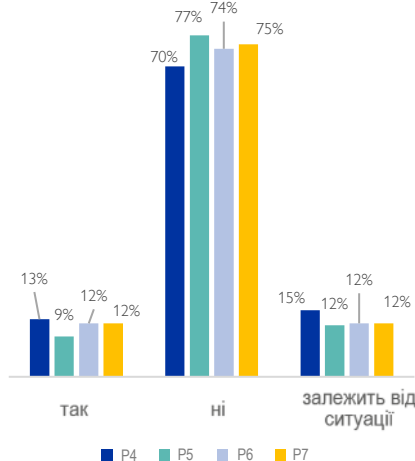
Макрорегіон повернення	Частка осіб, які повернулися	Оцінка к-сті осіб, що повернулися
КИЇВ	25%	1 391 000
СХІД	17%	953 000
ПІВДЕНЬ	8%	457,00
ЗАХІД	11%	591 000
ПІВНІЧ	34%	1 905 000
ЦЕНТР	4%	248 000
УСЬОГО	100%	5 545 000

Топ-5 областей за часткою осіб, які повернулися*	Частка осіб, які повернулися	Оцінка к-сті осіб, що повернулися
МІСТО КИЇВ	25%	1 391 000
КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ	21%	1 181 000
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ	8%	457 000
ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ	6%	343 000
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ	6%	343 000
ІНШІ ОБЛАСТІ	33%	

* Застереження: Походження та розподіл осіб, які повернулися, за областями має орієнтовний характер; репрезентативність вибірки на рівні макрорегіону.

НАМІРИ ПОДАЛЬШОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ

Більшість осіб, що повернулися, не мають наміру знову полишати своє звичне місце проживання в майбутньому. Згідно з оцінками, близько 665 000 із 5,5 млн осіб, що повернулися, не виключають того, що їм знову доведеться залишити дім (12%). Частка осіб, які повернулися і планують знову від'їжджати через війну, найбільша у східному макрорегіоні: там 22% осіб, що повернулися, розглядають можливість повторного виїзду. З іншого боку, 83% осіб, які повернулися на південь, зазначають намір залишитися вдома.

ПРОГНОЗ: ВПО, ЯКІ ПОТЕНЦІЙНО МОЖУТЬ ПОВЕРНУТИСЯ

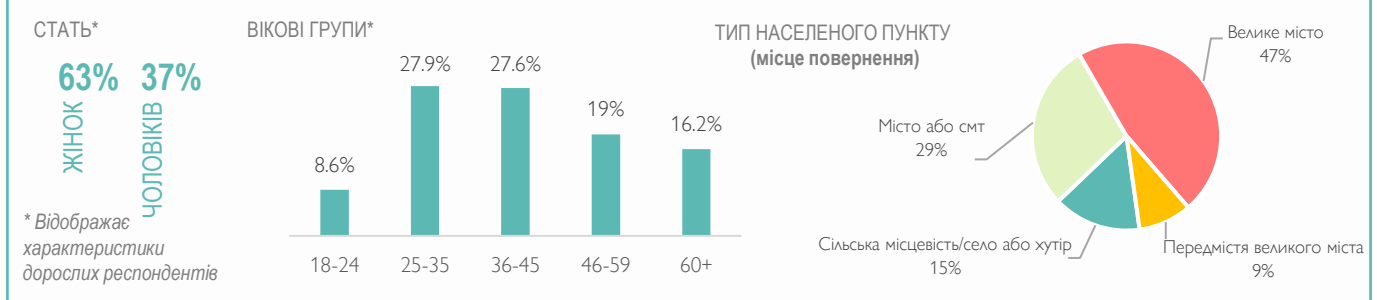
13%

ВПО планують повернутися додому упродовж наступних двох тижнів

13% ВПО відповіли, що **планують повернутися** до свого звичного місця проживання протягом наступних 2 тижнів. Відповідно, очікувана кількість ВПО, що планують повертатись, зменшилася (15% у шостому раунді). Відносно велика частка ВПО (10%) відповіли, що їхнє повернення залежить від подальшого розвитку ситуації. Серед **головних мотивів повернення** серед тих, хто має намір повернутися найближчим часом, є возз'єднання сім'ї (41%), власність і безкоштовне житло за місцем постійного проживання (35%), а також відчуття безпеки в основному місці проживання (23%).

ОСОБИ, ЯКІ ПОВЕРНУЛИСЯ

ДЕМОГРАФІЯ (ПРОФІЛЬ РЕСПОНДЕНТІВ)

ПОТРЕБИ серед осіб, які повернулися

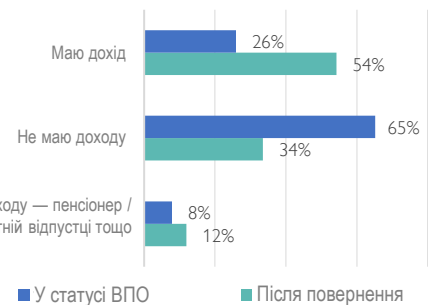
Частка осіб, які повернулися, із зазначеними нижче потребами:

Гроші — фінансова підтримка	68%
Ліки та медичні послуги	24%
Їжа	18%
Транспорт	15%
Засоби гігієни	14%
Одяг та інші непродовольчі товари, в тому числі ковдри	13%
Доступ до грошей (отримання грошей, відсутність готівки в банкоматах)	11%
Інформація чи засоби зв'язку	8%

Структура потреб осіб, які повернулися, суттєво відрізняється від потреб, про які повідомляють інші підгрупи населення, наприклад ВПО, з огляду на специфіку їхньої ситуації.

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ОСІБ, ЯКІ ПОВЕРНУЛИСЯ

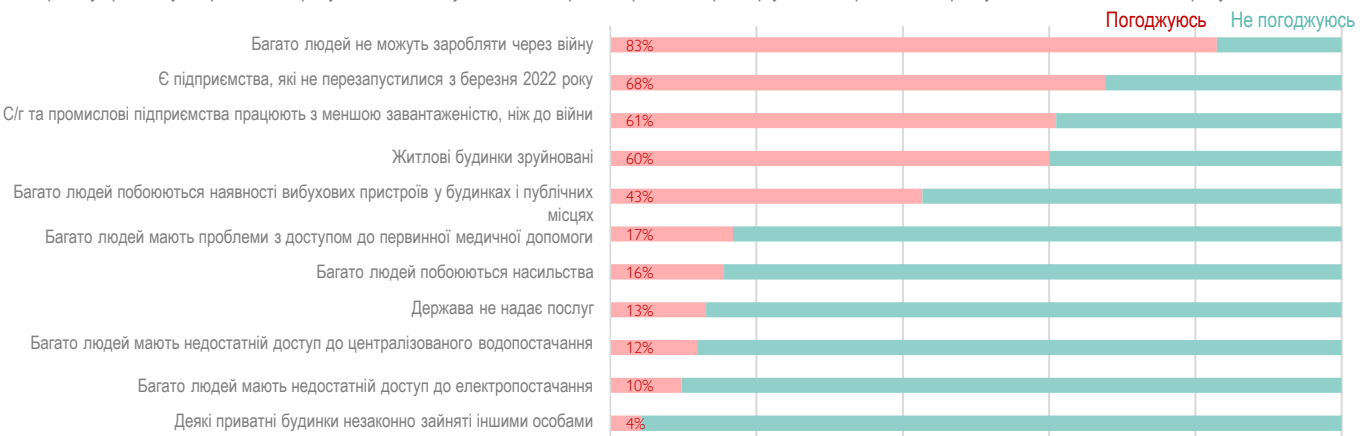
Лише 26% осіб, що повернулися, змогли отримати дохід під час переміщення, порівняно з 32% тих, хто наразі залишається переміщеними. Після повернення ще третина з тих, хто повернувся, тепер може заробляти.

Соціально-економічне становище осіб, що повертаються, відрізняється залежно від географії. 69% ВПО, що повернулися у центральний макрорегіон, отримують дохід після повернення, порівняно з 45% ВПО, що повернулися в південний макрорегіон. 60% ВПО, що повернулися до Києва, і 54% ВПО, що повернулися на Північ, мають заробіток. Найбільша частка серед тих, хто повернувся, і покладається на пенсію чи допомогу у зв'язку з вагітністю та пологами (16%),— у східному макрорегіоні, тоді як в інших макрорегіонах ця частка загалом менша.

УМОВИ ДЛЯ ПОВЕРНЕННЯ

У цьому раунді МОМ попросила респондентів, які повернулися, оцінити складність умов життя в місцях їхнього повернення. Показники буди частково адаптовані з [Індексу повернення](#) МОМ — інструменту, призначеного для моніторингу умов у місцях повернення. МОМ планує провести повне оцінювання Індексу повернення в Україні у третьому кварталі 2022 року. У наведеному нижче звіті проілюстровано характер умов повернення в Україну станом на липень 2022 року.

Умови повернення відрізняються в різних макрорегіонах України. Наприклад, на сході для місць повернення характерна значна боротьба за роботу та засоби існування (93% ВПО погоджуються, що така проблема існує в їхньому місці перебування), постійним закриттям підприємств (80%), руйнуванням житлових будинків (71%), наявністю нерозірваних боєприпасів у будинках і громадських місцях (52%), а також відсутністю державних послуг (27%). На півночі 82% повідомляють, що в їхній місцевості важко заробляти на життя через війну, 76% повідомляють про руйнування житлових будинків. 67% повідомляють про закриття підприємств, 65% вказують на скорочення сільськогосподарської та промислової діяльності в їхній місцевості, а 43% вказують на проблему нерозірваних боєприпасів у їхніх громадах. У Київській області головними проблемами ВПО, які повертаються, є нездатність заробляти на життя (86%), руйнування житлових будинків (80%), продовження закриття підприємств (78%), скорочення сільськогосподарської та промислової діяльності (63%), а також занепокоєння щодо нерозірваних боєприпасів (47%).

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СИТУАЦІЇ ТА ПОТРЕБ

Як переміщені особи, так і особи, які залишаються в місцях звичного проживання в межах України (особи, які повернулися, та особи, які не переміщувалися), стикаються з критичними потребами. Однак профіль та ситуація цих підгруп дещо відрізняються. Тим не менше, серед осіб із цих підгруп існує попит на спеціалізовану підтримку. Нижче зазначені основні відмінності між групами у межах вибірки МОМ для опитування

НАЙНАГАЛЬНІШІ ПОТРЕБИ

Найбільш нагальними потребами респонденти назвали грошові кошти (фінансову допомогу), ліки та медичні послуги, а також будівельні або ремонтні матеріали. Наприклад, 71% ВПО назвали грошові кошти своєю найбільш нагальною потребою. Що стосується загального оцінювання потреб див. →

Готівка — фінансова підтримка

60% Не ВПО
71% ВПО
67% Особи, які повернулися

Будівельні/ремонтні матеріали

8% Не ВПО
3% ВПО
6% Особи, які повернулися

Ліки та медичні послуги

10% Не ВПО
5% ВПО
8% Особи, які повернулися

* Примітка: Представлені не всі категорії запитання
 * Більш поглиблений аналіз потреб у фінансовій допомозі міститься на сторінці 13

ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ПОТРЕБ

Читати як: «28% ВПО потребують допомоги продовольчими продуктами»

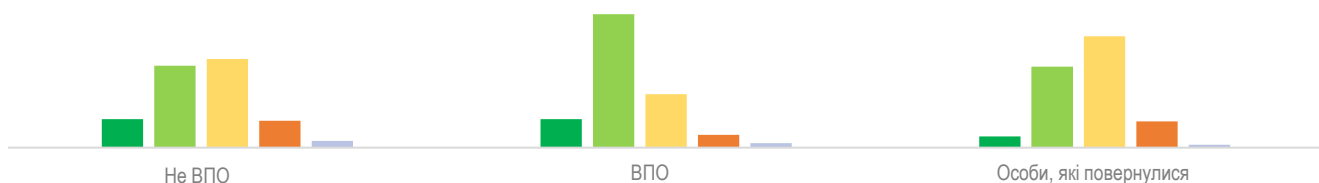
	Не ВПО (включно з особами, які повернулися)	ВПО	Особи, які повернулися
Одяг і взуття та інші непродовольчі товари	15%	36%	13%
Їжа	19%	28%	18%
Ліки та медичні послуги	28%	26%	24%
Засоби гігієни	12%	27%	14%
Житло	5%	13%	6%
Транспорт	19%	16%	15%
Готівка — фінансова підтримка	66%	78%	68%
Інформація / зв'язок із іншими	8%	11%	8%
Доступ до грошей	11%	13%	11%
Засоби жіночої гігієни	36%	39%	43%

Примітка: % вказує тих, хто відповів «Так» і «Частково так»

СПРИЙНЯТТЯ ВЛАСНОЇ БЕЗПЕКИ

Уявлення про безпеку значно відрізняються залежно від географії, у зв'язку з реаліями війни на місцях. Тим не менше, між трьома цільовими підгрупами населення спостерігаються значні відмінності. Особи, що повертаються, повідомляють, що відчувають найнижчий рівень безпеки у своїх місцях розташування у порівнянні з ВПО та не ВПО.

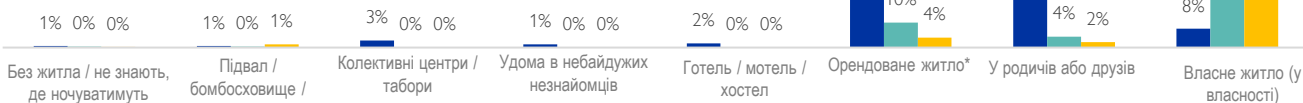
■ У повній безпеці ■ У частковій безпеці ■ У частковій небезпеці ■ У повній небезпеці ■ Не знають/відмовилися відповідати

СИТУАЦІЯ З ЖИТЛОМ

Лише 3% ВПО продовжують проживати в колективних центрах, в той час як більшість орендує житло самостійно. Див. інформацію про вартість оренди в розділі про грошові кошти.

■ ВПО ■ Особи, що повернулися ■ Не ВПО

* квартира, будинок або інше житло, що здається в оренду для довгострокового або тимчасового проживання

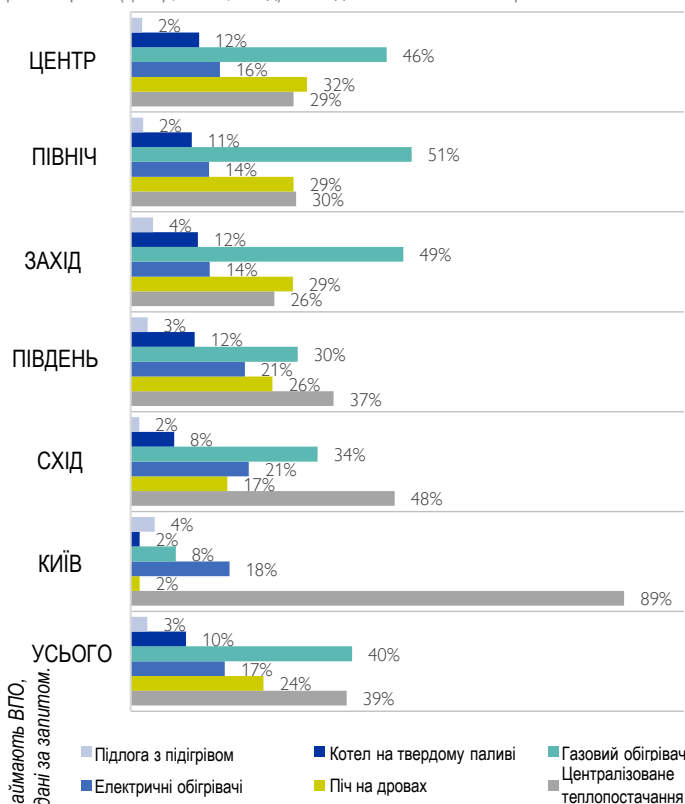
УТЕПЛЕННЯ

ГАЛУЗЕВИЙ АНАЛІЗ

У рамках підтримки програм підготовки до зими MOM оцінила готовність населення до зими з огляду на очікувану щомісячну вартість комунальних послуг у зимовий період, потреби в ремонтних роботах та утепленні, вибір типу палива та наявність товарів, необхідних на місцях у зимовий час. MOM може надати подальший аналіз на запит гуманітарних партнерів.

Респондентів із числа ВПО, осіб, які повернулися, а також населення в цілому тривожать думки про зиму, і це підкреслює нагальність підготовки та передбачає високу потребу в розробці програм підготовки до зимового періоду по всій країні.

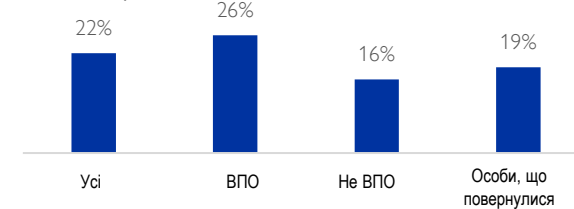
ТИП ОПАЛЕННЯ В ПОТОЧНОМУ МІСЦІ ПЕРЕБУВАННЯ Кожен тип опалення має певні потреби та вразливості з точки зору постачання палива та вартості. Більшість респондентів повідомляють про наявність централізованого опалення або газового обігрівача. Центрالیзоване опалення характерне для міста Києва (де його мають 89% респондентів), а також для східного й південного макрорегіонів, тоді як решта країни (центр, північ, захід) покладаються на газові обігрівачі.

Додаткові дані щодо кількості кімнат, які займають ВПО, та видів договорів оренди можуть бути надані за запитом.

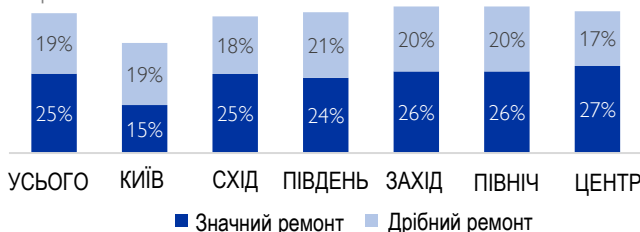
НЕВІДПОВІДНІСТЬ ЖИТЛА ВИМОГАМ

Значна частина респондентів очікує, що напередодні зими їм доведеться покинути своє поточне житло через недостатній рівень опалення:

ПОТРЕБА В УТЕПЛЕННІ АБО РЕМОНТІ ВІКОН

Значна частина загального населення повідомляє про необхідність проведення важливих ремонтних робіт із утеплення, щоб забезпечити безпечно проживання взимку. Ця потреба однакова для ВПО, осіб, які повернулися, та населення загалом, а також для всіх географічних регіонів України.

МІСЯЧНА ВАРТІСТЬ КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Зазначені витрати на комунальні послуги, призначені для підтримки систем опалення (електрика, вода та інші витрати на опалення), лише дуже незначно відрізняються у ВПО (в середньому 1 689 грн/місяць) і загального населення (1 601 грн/місяць). Різниця між групами населення може збільшитися взимку 2022–2023 років, коли ВПО очікують платити в середньому 3 899 грн/місяць порівняно з 3 609 грн в середньому для загального населення. Середня вартість комунальних послуг систематично вища в центральному макрорегіоні та в Києві, а найнижча на Сході України.

	УСЬОГО	ВПО
ЗАРАЗ	1 601 грн	1 689 грн
УЗИМКУ	3 609 грн	3 899 грн

ПОТРЕБА В БАЗОВИХ ЗАСОБАХ ДЛЯ УТЕПЛЕННЯ

Серед непродовольчих товарів найбільш потрібними для підготовки до зими є комплекти постільної білизни (ковдри), а також теплий одяг і взуття. Про відсутність таких товарів у продажу в основному повідомляють мешканці східного макрорегіону, півдня та півночі країни. В інших частинах країни схеми підготовки до зими, що базуються на наявності грошових коштів, можуть бути досить дієвими. На діаграмі нижче зображена частка населення, що потребує засобів утеплення:

Ті ВПО, які орендують квартири, найчастіше вказували на необхідність придбання комплектів постільної білизни (ковдри) (65%), теплої одягу (84%) та речей, що забезпечують теплоізоляцію підлоги (килими, циновки) (29%).

Доступність цих речей на місцевих ринках є досить високою: 80% респондентів вказали, що у їхній місцевості є комплекти постільної білизни, а 83% вважають, що теплий одяг є в наявності. Найнижчий, але все ж відносно хороший рівень доступу у північному (74% і 78% відповідно) і східному (73% і 78%) регіонах.

ГАЛУЗЕВИЙ АНАЛІЗ

Нижче представлені дані стосовно різних гуманітарних сфер, що охоплюють загальне населення, якщо не вказано інше:

ВОДОПОСТАЧАННЯ, САНІТАРІЯ ТА ГІГІЄНА

Значна частка респондентів серед ВПО зазначили, що **потребують засобів гігієни (22%*)**, в той час як серед не ВПО потреба у засобах гігієни значно збільшилася до 10%. Понад третина (37%) усіх респондентів, які вказали цю потребу, зазначили потребу в засобах жіночої гігієни, а 18% вказали на потребу в підгузках (дитячих та/або дорослих). Відсутність безпечного доступу до вбиралень зазначили дуже мало респондентів — 3% ВПО.

*Примітка: % тих, хто відповів «Так»

Доступ до питної води залишається проблемою для населення південного та східного макрорегіонів, де 14% і 10% населення продовжують відчувати нестачу питної води. Забезпеченість питною водою погіршилася в південному макрорегіоні з березня 2022 року (14% і 5% відповідно).

Частка респондентів, які повідомили про відсутність питної води (усі респонденти)

Брак питної води — «Так» або «Частково так»

ПРИТУЛОК ТА НЕПРОДОВОЛЬЧІ ТОВАРИ

10%

усіх респондентів повідомили, що їхній дім (основне місце проживання до війни) **знавав пошкоджень у результаті атак / війни**. Серед ВПО цей показник наближається до 32%, але він може бути переоцінений (через брак доступу). Серед тих, що повернулися, 13% повідомляють про пошкодження своїх помешкань, тобто цей показник із минулого раунду майже не змінився (15%).

32%

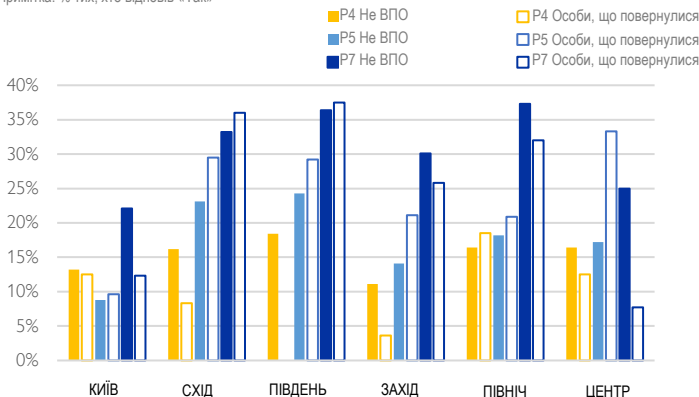
ВПО відзначили потребу в непродовольчих товарах (НПТ), наприклад, ковдрах, порівняно з 27%* станом на 23 червня. 13% осіб, що повернулися, повідомили, що потребують НПТ, що вдвічі перевищує рівень, зафіксований у червні.

* Примітка: % тих, хто відповів «Так»

Потреба в будівельних / ремонтних матеріалах для ремонту поточного притулку

Потреба в матеріалах для ремонту житла значно зросла по всій Україні (з 18,5% у червні до 27% у липні 2022 року), за винятком міста Києва. Заявлені потреби особливо високі серед осіб, які не є ВПО. Загалом 8,5 млн осіб в Україні потребують матеріалів для ремонту житла (27,2% загального населення).

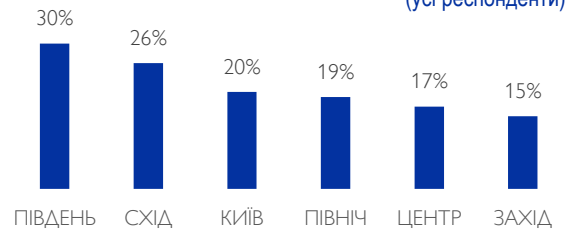
* Примітка: % тих, хто відповів «Так»

ЇЖА ТА ХАРЧУВАННЯ

Кожен п'ятий (20,5%) житель країни повідомляв про брак харчів у липні 2022 року. Найгостріший дефіцит продовольства відчувається в південному та східному макрорегіонах, де на таку потребу вказують 30% та 26% населення.

Частка тих, хто повідомив про брак харчів (усі респонденти)

Дефіцит продуктів також найбільш актуальний для домогосподарств без доходів або доходів нижче 5000 грн (30% і 32% відповідно).

ГОДУВАННЯ НЕМОВЛЯТ І ДІТЕЙ

Домогосподарств ВПО з дітьми частіше зазначають потребу в харчах, ніж домогосподарства без дітей (32% порівняно з 22%).

32%

домогосподарств ВПО з немовлятами та дітьми віком до 5 років зазначили, що з початку війни мають проблеми із забезпеченням достатнього харчування для своєї дитини/дітей (наприклад, складно знайти дитячі суміші), порівняно з 41% станом на 23 червня.

ГАЛУЗЕВИЙ АНАЛІЗ

Нижче продовжено огляд даних стосовно різних гуманітарних сфер, що охоплюють загальне населення, якщо не вказано інше:

ЗДОРОВ'Я

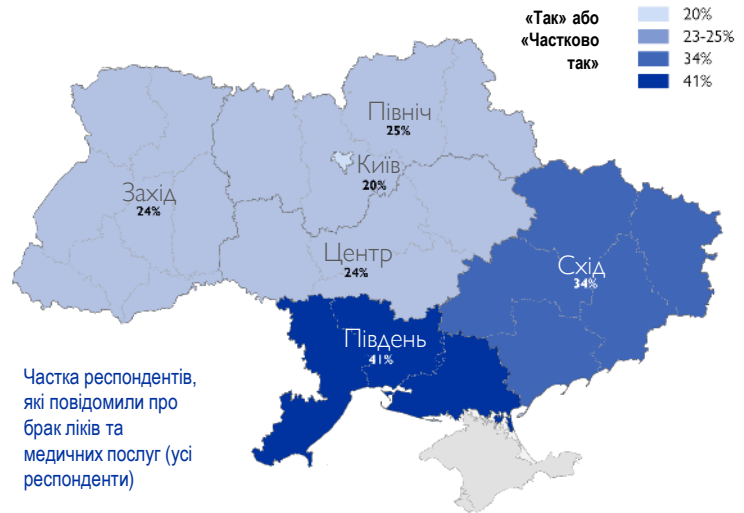
ДОСТУПНІСТЬ ЛІКІВ ТА МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

28% в цілому по Україні зазначили брак доступу до ліків і медичних послуг. Особливо актуальна ця проблема серед населення віком від 60 років. 41% респондентів цієї вікової групи стверджує, що відчуває цю проблему.

Найбільший дефіцит ліків і медичних послуг у південному і східному макрорегіонах (41% і 34% відповідно).

Жителі сільської місцевості частіше за інших повідомляють про відсутність медичних послуг та ліків. Про таку проблему повідомляє кожен третій житель села (34%).

Однак дані виявляють більш складні зв'язки між відсутністю медичного доступу, макрорегіонами та типами населених пунктів. Частіше за інших із нестачею медичних послуг та ліків стикаються мешканці поселень міського типу східного макрорегіону, а також жителі великих міст південного макрорегіону (46%).

ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ТА ПОТРЕБИ У ПСИХОСОЦІАЛЬНІЙ ПІДТРИМЦІ

Серед усіх респондентів **21,5%** запитали номер **безкоштовної гарячої лінії емоційної підтримки MOM** порівняно з 16% респондентів у другому раунді та 11% у першому раунді опитування.

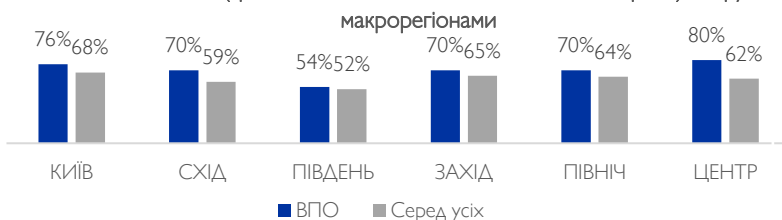
У сьомому раунді **23% ВПО** запитали номер **безкоштовної гарячої лінії психологічної підтримки**. Згідно з отриманими даними більше чверті людей, які повернулися до місця постійного проживання, просили такий номер. Загалом жінки частіше зверталися по підтримку порівняно з чоловіками (25% порівняно з 16%).

ГРОШОВІ КОШТИ

Більшість осіб, які не є ВПО, ВПО та осіб, які повернулися, повідомляють про **потребу в грошових коштах як форми фінансової підтримки**. Респонденти часто визначають грошові кошти (фінансову підтримку) як найгострішу потребу станом на зараз, для осіб, які не є ВПО (включаючи осіб, які повернулися) (60%), ВПО (71%) та осіб, які повернулися (67%). Потреба ВПО в фінансовій допомозі однаково висока в усіх макрорегіонах.

Фінансова допомога (грошові кошти як найбільш нагальна потреба) за групами та макрорегіонами

ВАРТІСТЬ ОРЕНДИ КВАРТИРИ/БУДИНКУ ЗА МІСЯЦЬ БЕЗ КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ (ГРН)

	УСЬОГО	ВПО
Середнє значення	7 015 грн	5 928 грн
Медіанне значення	5 000 грн	5 000 грн

Майже половина ВПО (47%) орендують житло, що стає додатковим тягарем для їхнього бюджету. У середньому вартість оренди житла становила 5 тис. грн як для ВПО, так і для загального населення. Переселенці, які орендують житло в містах, повідомили, що місячна орендна плата становить 6 тис. грн. Водночас ВПО, які орендували житло в селищах міського типу та селах, платили 3 тис. грн та 4 тис. грн відповідно. Найвища середня вартість оренди для ВПО була в місті Києві, а найнижча — у північному макрорегіоні (10 тис. грн та 3,5 тис. грн відповідно).*

* Примітка: Медіана для додаткової вибірки тих, хто орендує житло та надали відповідь на запитання щодо щомісячної орендної плати

ПРИМІТКИ ЩОДО МЕТОДОЛОГІЇ

Дані, представлені в цьому звіті, отримано на замовлення Міжнародної організації з міграції (МОМ) у результаті проведення телефонного експрес-опитування, проведеного MultiCultural Insights. Сьомий раунд збирання даних серед вибірки в розмірі 2 002 унікальні дорослі респонденти (віком від 18 років) було проведено в період із 17 по 23 липня 2022 року. Цю імовірнісну вибірку, що представляє понад 30 млн дорослих українців (віком від 18 років), було стратифіковано для досягнення репрезентативності на рівні 6 макрорегіонів України. Основу вибірки було створено шляхом формування переліку 100 000 десятицифрових номерів телефону, згенерованих за рахунок поєднання трицифрових префіксів, що позначають оператора мобільного зв'язку, з довільно згенерованими семицифровими номерами телефону. Згенерована основа вибірки є пропорційною до частки шести телефонних мереж, охоплених у дослідженні, на національному ринку. Інтерв'ю були проведені з використанням методу набору випадкових телефонних номерів, згенерованих у довільний спосіб. У такому режимі нові номери генеруються з інтервалом у мілісекунду. Інтерв'ю проводили анонімно. Перед початком інтерв'ю респондентів просили надати згоду на його проведення. Інтерв'юери використовували структурований опитувальник і метод автоматизованого телефонного опитування (CATI), щоб записувати результати безпосередньо в програму введення даних.

Використовуючи цю технологію в сьомому раунді, група інтерв'юерів опитала 2 002 унікальні дорослі респонденти, які відповідали встановленим критеріям та надали свою згоду на опитування. Попри те, що методом набору випадкових телефонних номерів в Україні зазвичай вдається дозвонитися до приблизно 7–8% абонентів, у сьомому раунді показник успішних дзвінків склав 12,7%. Для цієї роботи було залучено 32 інтерв'юери. Група інтерв'юерів складалася з 4 чоловіків і 28 жінок. Інтерв'ю проводили українською мовою (76%) та російською мовою (24%). Вибір мови залежав від уподобань респондента.

Обмеження: Точна частка не охопленого населення невідома, тому при тлумаченні результатів потрібно враховувати певні застереження. Особи, які нині проживають за межами України, в опитуванні участі не брали завдяки застосуванню методу активного виключення. Розрахунки населення основані на припущенні про те, що неповнолітніх осіб (молодших за 18 років) супроводжують їхні батьки або дорослі піклувальники. Основа вибірки обмежена дорослими, які користуються мобільним телефоном. Невідомо, чи всі телефонні мережі повноцінно працювали по всій території України протягом усього періоду опитування, тому деякі номери могли мати вищу ймовірність набору, ніж інші. Мешканці територій зі значними пошкодженнями цивільної інфраструктури, можливо, меншою мірою представлені у вибірці. Можна припустити, що фактичні потреби насправді більші, ніж ті, про які було отримано інформацію при опитуванні. В опитуванні не брали участі жителі Автономної Республіки Крим та не підконтрольних уряду територій Донецької та Луганської областей.

Застереження: У ході опитування інтерв'юери збирали інформацію про демографічні характеристики респондентів, їхнє поточне місце перебування та/або місце перебування після переміщення (географічна інформація), наміри щодо переміщення, заплановані місця призначення, потреби та проблеми, з якими вони стикаються під час цієї кризи. Аналіз було проведено з використанням двох підходів до оцінювання профілю населення, їхніх проблем і потреб. Для аналізу географічного профілю були використані дані без урахування відсутніх значень, виявлених на рівні макрорегіонів (n=2 002). Оцінювання потреб та інші частини аналізу було виконано з використанням даних, отриманих на основі повної вибірки (з урахуванням частки відмов відповідати на запитання).

Розподіл вибірки та кількість інтерв'ю за макрорегіонами

Макрорегіон	Усього проведених інтерв'ю (ж / ч / немає відповіді)	Частка інтерв'ю
КИЇВ	185 (98/87/0)	9%
СХІД	459 (265/194/0)	23%
ПІВДЕНЬ	199 (115/84/0)	10%
ЗАХІД	419 (242/177/1)	21%
ПІВНІЧ	445 (279/166/0)	22%
ЦЕНТР	292 (175/117/0)	15%
Місце перебування не названо	2 (0/2/0)	0%
Усього по Україні	2 002 (1 174/825/1)	100%

Похибка вибірки

Макрорегіон		Рівень достовірності 95%
КИЇВ	+/-	+/- 7,2
СХІД	+/-	+/- 4,6
ПІВДЕНЬ	+/-	+/- 6,9
ЗАХІД	+/-	+/- 4,8
ПІВНІЧ	+/-	+/- 4,6
ЦЕНТР	+/-	+/- 5,7
Усього по Україні	+/-	+/- 2,2

Означення: Згідно з [Глосарієм МОМ](#), **внутрішньо переміщені особи (ВПО)** — це особи або групи осіб, які були змушені або зобов'язані втекти або покинути свої домівки або місця звичного проживання, зокрема в результаті або з метою уникнення наслідків збройних конфліктів, широкомасштабного насильства, порушення прав людини або природних чи техногенних катастроф, і які не перетинали міжнародно визнаний кордон країни. Для операційних цілей цього опитування інтерв'юери визначають ВПО як осіб, які залишили своє місце свого звичного проживання через нинішню війну.

МОМ визначає термін **«особа, яка повернулася»** як особу, яка зазнала міграційного переміщення та повернулася до початкового звичного місця проживання. Для цілей цього аналізу МОМ визначає термін **«особи, які повернулися»** як респондентів, які повідомили про виїзд зі свого звичного місця проживання з 24 лютого через поточну війну на період щонайменше 2 тижнів (14 днів), але потім повернулися.

Конвенція про статус біженців 1951 року визначає **біженця** як особу, яка: *«через обґрунтовані побоювання стати жертвою переслідувань за ознакою расової належності, релігії, громадянства, належності до певної соціальної групи чи політичних поглядів... не може чи не бажає повернутися до [країни свого колишнього місця проживання]...»*.

ПРЕДСТАВНИЦТВО МОМ В УКРАЇНІ

МОМ
ООН МІГРАЦІЯ